

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

**Тимчасово виконуючому обов'язки
Голови Національної поліції України
Івану ВИГІВСЬКОМУ**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань

та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності державної установи «Криворізька виправна колонія (№ 80)» (далі – ВК, Установа).

Під час здійснення 28 квітня 2023 року відвідування Установи, як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму, виявлені порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування.

Відвідування ВК групою НПМ пов'язане із проведенням 25.04.2023 обшуків у відділеннях соціально-психологічної служби № 1, 7, 12, 13 та камерному приміщенні № 3 дільниці посиленого контролю, після яких в Установі мали місце самогубства засудженого [REDACTED] 26.04.2023 у дільниці посиленого контролю та засудженого [REDACTED] 27.04.2023 у дільниці карантину, діагностики та розподілу.

Встановлено, що обшуки в Установі проведено за клопотанням слідчого Слідчого управління Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області Коваліхіна Є.Ю., погодженого з прокурором відділу Дніпропетровської обласної прокуратури Ковалем І., відповідно до Ухвал слідчого судді Індустріального районного суду м. Дніпропетровськ Бельченко Л.А.

Обшуки проводилися працівниками Управління стратегічних розслідувань в Дніпропетровській області Департаменту стратегічних розслідувань

Національної поліції України, Слідчого управління Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, Південно-Східного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України, воєнізованого формування «ЦИКЛОН» Південно-Східного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України, полку поліції особливого призначення Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області та оперативного відділу Установи.

У відділеннях соціально-психологічної служби, де проводилися обшуки, засуджених змушували лягати на підлогу лицем униз і знаходитися у такому положенні без руху під час проведення обшуку.

Загалом особи, які проводили обшук, прибули в Установу о 6 годині, вибули з Установи о 11 годині. Зі слів засуджених, вони перебували понад 4 години без руху на бетонній підлозі.

Вивченням записів з камер відеореєстраторів встановлено, що такі дії осіб, які проводили обшуки, супроводжувалися гучним принизливим вигукуванням та нецензурними висловлюваннями. Вихід до туалету засудженим було заборонено.

Слід зазначити, що такі дії, з огляду на Доповідь Уряду України за наслідками візиту до України Європейського Комітету із запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (КЗК) 4 - 13 серпня 2020 року, можуть бути визнані анахронічними та такими, що принижують гідність практиками.

Окрім цього, статтею 28 Конституції України кожен має право на повагу до його гідності. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Згідно з положеннями частини 3 статті 50 Кримінального кодексу України покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

У ході опитування деякі засуджені скаржилися на застосування до них фізичної сили з боку осіб, які проводили обшуки, та демонстрували учасникам групи НПМ садна та синці.

З усних пояснень засуджених, ідентифікувати осіб, які застосовували фізичну силу, не вбачається можливим з огляду на відсутність у цих осіб знаків розрізнення.

У подальшому, цього ж дня, повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень шістьом засудженим Установи, чотирьом за вчинення правопорушення, передбаченого статтею 255-1 Кримінального

кодексу України (встановлення або поширення злочинного впливу) та двом за вчинення правопорушення, передбаченого статтею 307 Кримінального кодексу України (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів).

26.04.2023 близько 9 години у камерному приміщенні № 3 дільниці посиленого контролю було виявлено засудженого [REDACTED] 1984 року народження, підвішеним за шию, без ознак життя.

Слід зазначити, що [REDACTED] був одним із фігурантів, якому було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю працівників поліції, а також приймаючи до уваги те, що:

згідно з пунктом 2 частини 1 статті 22 Закону України «Про Національну поліцію», керівник поліції контролює виконання поліцією Конституції та законів України,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема провести службове розслідування щодо правомірності дій працівників, які були залучені під час проведення обшукових заходів.

2. Вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законодавством відповідальності.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт за результатами відвідування державної установи «Криворізька виправна колонія (№ 80)» на 12 арк.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Паршакова О. (050) 967-95-51

